

دەستەی پاراستن و چاکىرىنى ژىنگە

ژمارە: ۲۰۲۲/۱۲/۶ لە ۲۲۲۲

پاشت بەست بە بىرگەي (سىيەم) لە حۆكمەكانى ماددهى بىست و حەوت لە ياساي پاراستن و چاکىرىنى ژىنگە لە هەريمى كورستان- عىراق ژمارە (۸)ى سالى ۲۰۰۸ و حۆكمەكانى ماددهى (دەيەم) لە ياساي دەستەي پاراستن و چاکىرىنى ژىنگە لە هەريمى كورستان- عىراق ژمارە (۳)ى سالى ۲۰۱۰ ئەم رېنمايىھى خواره وەمان دەركرد:

رېنمايى ژمارە (۶)ى سالى ۲۰۲۲

رېنمايى خۆپاراستن لە تىشكى نائايونى دەرچوو لە سىستەمەكانى پەخش و ناردن و پەيوەندىيە بىتەلەكانى وەك مۆبايل

ماددهى (۱): دەستەوازە و پىناسەكان:

مەبەست لەم دەستەوازانە خواره وە واتايانە بەرامبەريانە بۇ مەبەستە كانى ئەم رېنمايىھى:
يەڭىم: دەستە: دەستەي پاراستن و چاکىرىنى ژىنگە لە هەريمى كورستان- عىراق.

دووھەم: سەرۆك: سەرۆكى دەستەي پاراستن و چاکىرىنى ژىنگە لە هەريمى كورستان- عىراق.

سىيەم: لايەنى پەيوەندىدار: دەستەي پاراستن و چاکىرىنى ژىنگە و لايەنى پەيوەندىدار.

چوارەم: تىشكە نا ئايونىھەكان: ئەو تىشكە كارۋا موگناتىسىييانەيە كە لەرەلەرەكانىان كەمترە لە (۱۰×۳)^{۱۰} ھېرتزو، وزھى پىيوىستىشىان نىيە بۇ گۆرىنى پىكىھاتەي گەردىلەيى ماددهى زىندىو وەكو تىشكى راديوىي (RF) و تىشكى ورد (MW) و (IR) تىشكى ژىير سوور.

پىنجەم: سىستەمى مۆبايل: تۆرى خزمە تگوزارى پەيوەندى بىتەللى تەلەفۆنى مۆبايلە كە پىكىدىت لە سى بەش:

أ- بگۆرە (بدالە) ناوەندىيەكان.

ب- وىستىگە بىنەرەتىيەكانى تەلەفۆنى مۆبايل (Mobile phone base station).

ج- تەلەفۆنە مۆبايلەكان (Mobile phone).

شەشەم: بگۆر (بدالە) ناوەندى: دامەزراوهىيەكى تايىەتمەندو دابراوه، ژىرخانە بىنەرەتىيەكانى سىستەمى مۆبايل دەگرىتەوە، لە ئامىرە ئەلىكترونى و كارهبايىھەكان و تاوهەرەكان و پىداوېستىيەكانى بەكارختىن و ئەو خزمە تگوزارىيە كە بىنەماي كارى تۆرى پەيوەندى دابىن دەكات ، لە مىانى ئالوگۆرۇپاكىيى سىگنانە بىتەلەكاندا لە چوارچىوهى فريکويىنسى تىشكە وورده كان لە پال وىستىگە بىنەرەتىيەكانى تەلەفۆنى مۆبايل و سىستەمەكانى دىكەي پەيوەندى لەرىگاي ئەنتىنەكانەوە لە جۆرىكى ديارىكراودا، لەوانەيە تۆرى سىستەمى مۆبايلى كۆمپانىيەك زىاتر لە يەك بگۆرە ناوەندى پىك بىت و بگۆرە ناوەندى لە زىاتر لە يەك وىستىگە بىنەرەتى پىكىبىت بە پاشت بەستن بە دىزاينەكانى خاوهندارىيەتى خودى كۆمپانىاكە.

جەوەم: وىستگەي بىنەرەتى تەلەفۆنى مۆبایل: دامەزراوه يەكى تايىەتمەندو دابراوه يان پاشكۆيە لە بالەخانەيەكى دىكە، پىكىدىت لە حاوېيەيەك كە ئامىرە ئەلىكترونى و كارهبايى و ئەنتىنەكان و تاوهەرىك يان زياترى پىداويسىتىيەكانى بەكارخستان و خزمەتگۈزارى دەگرىتەوە، بۇ دابىنكردنى خزمەتگۈزارى پەيوەندى بىتەل لە چوارچىيە لەرەلەرە دىارييکراوه كانى تىشكى ورد يان رادىيۆسى يان ھەردووكىيان بۇ زۆرتىرين ژمارەي بەكارهينەرەكان لە مەودايكى دىارييکراو.

وىستگە بىنەرەتىيەكان پۆلەن دەكىرىن بۇ سى پۆل بە پشتىبەستن بە ووزەي پەخش و رووبەرى روومالڭىردن (تغطية) بۇ خزمەتگۈزارى تۆرەكە:

أ- وىستگەي گەورە(Macrocell): بۇ دابىنكردنى خزمەتى روومالڭىردن كە مەودايكى لە (100) ھەزار مەتر دورترە لە شويىنى ئەنتىنەكان وەك ھەندى شويىن لە ناوهەوەي شارەكان و رىڭا گشتىيەكانى دەرەوەي شارەكان .

ب- وىستگەي بچوک (Microcell): بۇ دابىنكردنى خزمەتى روومالڭىردن زىاتر لەناو شارو دەرەوبەرى كە ژمارەيەكى زۆرى بەكارهينەرەيان تىيدايدە، بۇ مەودايكى بگاتە(100)م ھەزار مەتر لە شويىنى ئەنتىنەكانەوە، پەخشى ئەم وىستگەيە توانايى كەمترە لە وىستگەي گەورە.

ج- وىستگەي ھەر بچوک (Picocell): بۇ دابىنكردنى خزمەتى روومالڭىردن بۇ چەند ناوجەيەكى دىارييکراوو قەرەبالۇ بەكارهينەرەكان و مەودايكى دەگاتە (100)م سەد مەتر لە شويىنى ئەنتىن و، پەخشى ئەم وىستگەيە توانايى زۆر كەمترە وەك ئەوەي لە فرۇكەخانەكان و وىستگەكانى شەمەندەفە رو بازارەكاندا ھەيە.

د- جياوازى نیوان وىستگەي گەورە (macro) و وىستگەي بچووک (micro) بە پىى هېزى گواستەرەوە (transmitter power) (قوة الارسال).

Transmitter power	جوۇرى وىستگە
10 بۇ	macro گەورە
1 بۇ	micro بچووک
0,25 بۇ	pico ھەر بچووگ

ھەشتم: تەلەفۆنى مۆبایل: ئامىرىكى بچوک بۇ گۆرىنەوەي ئاماژە رادىيۆيەكان لە گەل سەنتەرى خزمەتگۈزارى لە بگۇرى ناوهەندى لە رىگاى وىستگە سەرەكىيەكان بە توانايىكى كەم كار دەكات.

نۆيەم: ئەنتىن (Antenna): ئامىرى ناردن و وەرگرتنى شەپۇلە كارۇمۇغاناتىسىيەكانە لە نیوان بەشەكانى سىستەمى مۆبایل، بە دىزائىن و قەبارەي جياواز دەبىت بە پىى ويستى بەكارهينان وەك ئەمانەي خوارەوە:-

أ- ئەنتىن روومالڭىردن: بۇ ئالۇگۇرپا كىيىجى لەرەلەرە رادىيۆيەكان لە نیوان وىستگە سەرەكىيەكان و تەلەفۆنى مۆبایلە بۇ بەكارهينەرەكان وەك ئەرييەلى پان كراو و ئەرييەلى جەمسەرى. (Panel- shaped sector & pole shaped antennas)

ب- ئەنتىنى بەستنەوە: بۇ ئالوگۇركردىنى شەپۆلە وردەكان (Microwaves) لە خالىيکە وە بۇ خالىيکى دىكە نىوان بگۇرى ناوهندو وىستىگە سەرەكىيەكان لەناو تۆرەكەدا وەك ئارىيەلى دىش (dish antenna) (صحن).

دەيىم: تاوهەر: ئە و پەيكەرە پېيويستە يە بۇ ھەلگىرنى ئەنتىنىيەك يان زياترو، زۆرجارىش لە ھەلگىرىكى كانزايى بۇرى يان يارچەي بەيەكداچوو، بەقەبارەي جۆراوجۆرۇ پشت بەست بە فراوانى رومالكىرىنى پېيويست بۇ خزمەتگۈزارى پەيوەندىيەكان.

يازدهم: وىستىگەي پەخش: شوينىكى ئامادەكراوه بۇ پەخشىكەنلىقى پەخشىكەنلىقى پەخشىكەنلىقى و تەلەفزيونى كە ئەمانەي خوارەوە دەگىرىتەوە:

أ- تاوهەر پەخش: پېيکەتەيەكى تۆربەندانەيە يان يەك پارچەيە لەسەر بىنكەيەكى سەر زەھى جىيگىركراوه يان بەستراوه تەوە لەسەرە وەيدا ئامىرى پەخش يان ئامىرى وەرگىرنى شەپۆلە كانى سىستەمى بىتەل بە بەرزى جياواز بەستراوه.

ب- ئەنتىنىه كان: ئامىرى پەخش يان وەرگىرنى شەپۆلە كانى بىتەل بەشىوهى جياواز لەسەر تاوهەرە كە جىيگىر دەكربىن.

ج- ژۇورى پەخش: شوينىكى جىيگىرە لەسەر رۇوۇ زەھى لەتەنېشەت تاوهەر پەخش كە پېكدىت لە ئامىرو كەرەستەي گەياندى بېيويست بۇ ئىش بېكىرىنى ئەنتىنىه كان.

د- پاشكۆكان: بىريتىن لە (مۆلەيدەي كارەبا، پەرۈزىن، بالاخانە خزمەتگۈزارى تايىەت بە سەنەرە كە دوازدهم: پەخشى رادىئۆيى و تەلەفزيونى: پاكىچىكە لەتىشكى كارۆمۇگاناتىسى نائايۇنى كە شەپۆلە كانى لە سنورىكى بىيار لەسەر دراوه لەرۇوۇ ھونەريەوە بۇ ھەمە جۆرە پەخشىك (AM,FM,VHF,UHF).

سېزدەم: بەرزى ئەنتىنىه كان: ماوهى (پېوانەي درېئى) نىوان سەنەرەي تىشكى ئەنتىنىه كان بۇ سەر رۇوۇ زەھى، بەديارى كراوى ناوهەراستى ماوهەك (پېوانەي درېئى) لە نىوان پېيکەتەكانى پەخش بۇ سەر رۇوۇ زەھى.

چواردهم: ئاستى بەركەوتىن (Exposure level): چىرى و وزەي كارومۇگاناتىسىيە كە لە ئەنتىنىه كان سىستەمى مۆبایيل دەرددەچىت و دەكەويىتە سەر رۇوبەرىكى دىيارىكراو لەشى مەرۆف لە يەكەيەكى كاتداو، بە يەكەي وات/م². پېوانە دەكربىت.

پازدهم: سنورى بەركەوتى رېپېيدراو: تواناي چىرى تەرىب لەگەل ھەردوو بوارى كارەبايى و كارۆ موگاناتىسى كە بەشىوهى گشتى بەر مەرۆف دەكەويىت بەبى ئەوهى كارىگەرە نەرېنى ھەبىت و لە چوارچىوهى سنورى دلىيايى رېپېيدراو، بە يەكەي (ملى وات/سەم²) يان (وات/م²) پېوانە دەكربىت.

شازدهم: لەرەلەر(فرىكۈننسى): بىرى لەرينەوەي شەپۆلەكانى كارۆمۈگۈنىاتىسىيە لە ھەر چىركەيەكدا، بە يەكەي ھېرتز (Hz) پىوانە دەكىيەت.

حەفدهم: لەرەلەرپەخشى بىتەل: لەرينەوەي شەپۆلەكانى كايىھى كارۆمۈگۈنىاتىسى بەكارهاتووه بۆ ناردن بەشىوهى بىتەل كە (GHz300-KHz3) يە.

ماددەي (۲):

ئامانجى ئەم رېنمايىيە پاراستنى مروقە لە كاريگەرييەكانى تىشكى نائايونى دەرچوو لە سىستەمەكانى گەياندىن، بەرەچاوكىرىنى ياساكانى كار كە پەيوەندىدارن بەكارمەندان لەم شويىنانەي كارى تىدا دەكەن كە پەيوەستە بە تەندروستى و سەلامەتى پيشەييان. ھەروەھا ئەم رېنمايىيە لەسەر ئەم خزمەتگۈزارىيانەي خوارەوە جىبەجى دەكىيەت:

- ۱- خزمەتگۈزارىيەكانى تەلەفۇنى گوازراوە وەك مۆبايل.
- ۲- خزمەتگۈزارىيەكانى تەلەفۇنى بىتەلى جىڭىز.
- ۳- خزمەتگۈزارىيەكانى پەخشى راديوېيى و تەلەفزىيۇنى.
- ۴- خزمەتگۈزارىيەكانى تۆرەكانى دىكەي بىتەل.

ماددەي (۳):

پىداويىستىيەكان و پۆلەينى شويىنى سىستەمى مۆبايل بەم شىيوهەي خوارەوە دەبىت:-

يەكم: بگۆرە ناوەندىيەكان لە چالاکىيە پىسكارەكانى پۆلەينى (ب) دادەنرىن، وىستگە سەرەتكىيەكانىش لە چالاکىيە پىسكارەكانى پۆلەينى (ج) دەبن، بە پىنى پەرەنسىپەكانى پۆلەينىكىرىنى پرۇژەكان و، سەرچاوهى پىسبۇون كە دەستە كارى پى دەكت و دەتوانىت لە ناو يان لە دەرەوەي سنوورى نەخشە بنەرەتىيەكانى شارو شارەدى و گوندەكاندا كە رووەو پەرەپىدان دابىرىن، بەرەچاوكىرىنى تايىبەتمەندىيە ھونەرييەكان و پىداويىستىيە ژىنگەيىيەكان بۆ شويىنە كە وەك لەم رېنمايىيەدا هاتووه.

دووهە: نايىت ئەمانە دروست بىرىن:

أ- بگۆرە ناوەندىيەكان لەشويىنى نىشتەجىبىوون يان لەسەر بىناكانى نەخۆشخانەكان و قوتابخانەكان و باخچەي ساوايان و سەربانى مالان و دايىنگەكان، بەلكو پىويىستە وەك: دامەزراوەيەكى سەربەخۇ دابىمەززىت.

ب- وىستگە بنەرەتىيەكان (گەورەو بچوک) لەسەر بىناكانى نەخۆشخانەكان و قوتابخانەكان و باخچەي ساوايان و دايىنگەكان و لەسەربانى بالەخانەكانى بەكارهاتوو بۆ مەبەستەكانى دىكەي وەك: نىمچە نىشتەجىبىوون، كار، كۆڭاڭىرىن، بەخىووكىرىنى ئازەل، خەوتىن، پاسەوانى.

ج- وىستگە بنەرەتىيەكان (گەورەو بچوک) لەسەربانى ئەو بىنایانەي كە بە كۆنكرىت و شىش دروست نەكراون، جگە لە سەربانەكانى بگۆرە ناوەندىيەكان.

د- وىستگە بىنەرەتىيەكان (گەورەو بچوك) لەسەر زەمینى خانووه كانى نىشته جىبۈون وەك: باخچەو حەوشە كانى شويىنە تەرك كراوه ياسايىيەكانى بالەخانەو خانوبەرەو شۆستەي شەقامەكان.

سېيھەم:

أ- لەسەر خاوهن يان ئىشپىكار پىويسىتە دلىابىت لەوەي كەدەتowanرىت وىستگە كانى گەياندى بىتەل يان تاوهەرە نوبييەكانى پەيوەندى لەگەل ئەوانى دىكەدا بېھسترىت كە دامەزراون بۇ ئەوەي لە دامەزراندى نوئى دووربىكەوېتەوە، بەمەرجىك چرى تواناي گشتى لە (٤٠) چوار لەدە مللى وات/سم ۲ زىاتر نەبىت.

ب- دەتowanرىت تاوهەرە ھاوبەشەكان لە شويىنېكى گونجاو دابنرىن لە رووى سنووردارىيە شويىنېكان لەلاين خودى حکومەت يان كۆمپانىيە تايىبەت بەدامەزراندى تاوهەرە، بەكىيدانىان بۇ كۆمپانىيەكانى مۆبايل بەپىسى رېكارە ديارىكراوهەكان، ئەگەر ھىچ تىكەلاوېيەك لەنىوان فرىكۈينسىيەكانى تىشكە دەرچووه كاندا نەبىت.

ج- لەگەل رەچاواكىنى حوكىمە كانى بىرگەي دووھم لەم ماددهىدا، ئەنتىنەكان لەسەر تاوهەرەكان دەبەسترىن كە لەسەر زەھى دانرابىن يان لەسەر بانى بىناكان بەرەچاواكىنى ئەم خالانەي خوارەوە:

١- دوورى ستۇونى نىوان لىوارى خوارەوەي ئەنتىنەكانى بىڭۈرە ناوەندىيەكان و وىستگە سەرەكىيە گەورەكان و ئاستى پۇوى زەھىيەكە لە (١٥)م پازدە مەتر كەمتر نەبىت و، دوورى ستۇونى نىوان لىوارى خوارەوەي ئەم ئەنتىنانە و ئاستى سەربانى بىناكە لە (٦)م شەش مەتر كەمتر نەبىت.

٢- ئەگەر تاوهەرەكە يەك ئەنتىنە تىدابىت، دەبىت تاوهەرەكان بەلاينى كەمەوە (٢٠)م بىست مەتر لە مالان دوور بىت.

٣- ئەگەر تاوهەرەكە دوو ئەنتىنە تىدابىت، ئەوا دەبىت تاوهەرەكە بەلائى كەمەوە (٣٥)م سى و پىنج مەتر لە مالان دوور بىت.

٤- ئەگەر تاوهەرەكە چوار ئەنتىنە تىدابىت، دەبىت تاوهەرەكە بەلائى كەمەوە لە (٤٥)م چىل و پىنج مەتر لە مالان دوور بىت.

٥- ئەگەر تاوهەرەكە شەش ئەنتىنە تىدابىت، دەبىت تاوهەرەكە بەلائى كەمەوە (٥٥)م پەنجاوج پىنج مەتر لە مالان دوور بىت.

٦- دوورى ستۇونى نىوان لىوارى خوارەوەي ئەنتىنەكانى وىستگە سەرەكىيە بچوکە كان و ئاستى پۇوى زەمین لە (١٠)م دە مەتر كەمتر نەبىت و، دوورى ستۇونى نىوان لىوارى ئەم ئەنتىنانە و ئاستى سەربانى بالەخانەكە لە (٤) چوار مەتر كەمتر نەبىت.

٧- دوورى ستۇونى نىوان ئەنتىنە وىستگە سەرەكى هەرە بچوک و ئاستى پۇوى زەمین لە (٢.٥)م دوو مەتر و نىو كەمتر نەبىت لەزۇورەوە يان لە دەرەوەي بالەخانەكان.

- دوورى ستۇونى نىوان لېوارى خواره وەي ئەنتىنەكانى رۇومالكىرىنى وىستىگە سەرەكىيە گەورە كان و بەرزتىن خال لە بالەخانەكان و دامەزراوه كانى دەوروپەرى كە لەلايەن مروقەوە بەكارھىنراوه لە (٤) چوار مەتر كەمتر نەبىت لە ناو بازنه يەكدا نىوه تىرە كە (٣٠) م سى مەتر بىت.

- دوورى ستۇونى نىوان لېوارى خواره وەي ئەنتىنەكانى رۇومالكىرىنى وىستىگە سەرەكىيە بچوکە كان و بەرزتىن خال لە بالەخانەكان و دامەزراوه كانى دەوروپەرى بەكارھاتوو لە لايەن مروقەوە لە (٢) دوو مەتر كەمتر نەبىت و لەناو بازنه يەكدا كە نىوه تىرە كە (١٢) م دوازدە مەتر بىت.

- دوورىي ئاسۆيى لەنیوان ناوهندى دوو تاوهەر لە (٥٠) م پەنجا مەتر كەمتر نەبىت بۆ وىستىگە بىنەرەتىنە بچوکە كان و ، (٣٠٠) م سى سەد مەتريش بۆ وىستىگە سەرەكىيە گەورە كان ، تەنها ئەگەر يەكىك لەو دوو تاوهەر يان ھەردۇوكىيان تەنیا ئەنتىنە پەيوەندىييان ھەلگرتىبىت.

- مەوداي ئاسۆيى نىوان ناوهندەكانى دوو تاوهەر گەرۆك لەسەر سەقفى ھەمان بالەخانە نايىت لە (١٢) م دوازدە مەتر كەمتر بىت، ئەنتىنە بەكارھىنراويش دەبىت تواناى وەرگەتنىكى بەرزى ھەبىت، ھەروھا تواناى وەرگەتنى پىشەوھىش بە بەراورد لەگەل تواناى وەرگەتنى دواوه كەمتر نەبىت لە (20db).

د - لەبەر ھەستىيارى دامەزراوه فيركارىيە كان و تەندروستىيە كان، پىويىستە كە دوورى نىوان ئەو دامەزراوانە و وىستىگە كانى پەيوەندىيە بىته لە كان و تاوهەرە كانى گەياندىن لە (٥٠٠) م بىنچ سەد مەتر كەمتر نەبىت.

۱- لە گەر ھەبوونى دوو تاوهەر، كە مەوداي نىوانىيان كەمتر بىت لە سنۇورى پىپويسىت و، ھەردۇو تاوهەرە كەش پىش دەركىرىنى رېنمايىيە كانى تىشكى نائايۇنى لەلايەن دىوان دەستەي ژىنگە دانرا ابن، ئەوا خاوهنى ھەردۇو تاوهەرە كە تىچۇونە كانىيان بە يەكسانى لە ئەستۆ دەگرن بۆ جولاندى يەكىك لە تاوهەرە پىشىلەرە كان، بەو پىيەي ھەردۇو تاوهەرە كە پىش دەركىرىنى رېنمايىيە كان دانراون.

۲- ئەگەر يەكىك لە تاوهەرە كان دواى دەرچۈونى رېنمايىيە كان دانرا بىت، ئەھۋى دىكەيان پىش دەركىرىنى رېنمايىيە كان دانرا بىت و مەوداكەي كەمتر بۇو لە ماوهى دىاريکراو، ئەوا ئەو تاوهەرە دواى دەرچۈونى رېنمايىيە كان دانراوه دەبىت لابىرىت يان بگوازىرىتەوە بۆ شوينىكى گونجاوى دىكە.

۳- ئەگەر ھەردۇو تاوهەرە كە دواى دەرچۈونى رېنمايىيە كان دانرا ابن و مەوداي نىوانىيان كەمتر بىت لەھەي كە دىاريکراوه، ئەوا تاوهەرە كۆنە كە مافى مۆلەتى ژىنگەيى تىشكى ھەيە، يان تاوهەرە كە دىكە دەبىت لابىرىت يان بگوازىرىتەوە بۆ شوينى گونجاو.

۴- ئەگەر مەوداي نىوان ئەو دوو تاوهەرە كەمتر بىت لەھەي كە دىاريکراوه، يەكىك لە تاوهەرە كانىش تاوهەرەي پەيوەندىيە كان بىت و، ئەھۋى دىكەيان تاوهەرە ئىنتەرنىت بىت، ئەوا وەك تاوهەرەي پەيوەندىي مامەلەي لەگەل دەكىبت لەچوارچىيە تىشكە نائايۇنىيە كان.

٥- نابىت سىستەمى (ئانتىئىنای نېڭراو) لەناو بالەخانە كاندا پەيرەو بىرىت ھەتا رىنمايى تايىەتىان بۇ دەردىچىت.

٦- ماوهىيەك دەرىت بۇ جىبەجىكىرىنى رىنمايىھەكان كە لە (٣) مانگ زياتر نەبىت، بەپىچەوانەوە لايەنى سەرىپىچىكار لەرۇوی ياساىيەوە لېپرسىنەوە لەگەل دەرىت.

٧- رېڭە دەرىت بە دانانى سىستەمى بەھېزىرىنى مۆبايل لەسەر ديوارەكانى رېرەوى ناوەوە دەرەوەي دامەزراوەكە كە پىويىستى بە بەھېزىرىنى روومالىكىن ھەيە، بەمەرجىك توانى نېردرادەكان لە (١) يەك وات زياتر نەبىت و، بەرزىيەكەي لە (٢,٥) م دوومەترو نيو كەمتر نەبىت.
چوارەم: نابىت پاكىچەكانى تىشكە وردهكانى دەرچوو لە ئەنتىئەكانى بەستراوى بگۇرە ناوەندىيەكان و وىستىگە بىنەرەتىيەكانى بە رۇوی بالەخانە دامەزراوەكانى دەرەۋەرى تاۋەرەكان ئاراستە بىرىت كە مرۆقىيان تىدا دەئى، دوورى ستۇونى نېوان ئەم ئەنتىئىنانە و بەرۇتىن خالىش لە بالەخانە دامەزراوەكانى بەرامبەر رۇوی ئەنتىئەكان نابىت لە (٢) دوو مەتر كەمتر بىت.

پىنچەم:

٨- ئەو سەربانەي بەكار دىت لە لايەن وىستىگەي سەرەكى گەورە يان بچوک، بەدەرگايىھەكى پتە دادەخىرىت بە پەرژىنېيکى ناكانزايى (دەشگونجىت پەرژىنەكە كانزايى بىت) لە ھەموو لايەكىشەوە دەورە دەرىت بە بەرزايىيەك لە (١.٥) م يەك مەترو نيو كەمتر نەبىت، بۇ ئەوەي رېڭەر بىت لە گەيشتنى مرۆق بۇ وىستىگەكە، لەگەل دانانى نىشانەكانى ئاگاداركىرنەوە بۇ ئەوانەي رېڭايىان پىنەدراوە نزىك بىنەوە، ئەمە بگۇرە ناوەندىيەكان و ئەو وىستىغانەش دەگىرىتەوە كە لەسەر زەمبىن دامەزراون و، دەگىرىت پەرژىنەكە يان كانزايى بىت.

٩- ئەگەر سەربانەكە پەرژىن يان ديوارى ھەبوو لەلايەك يان چەند لايەك ئەوا دروستكىرنى پەرژىن تەنبا بۇ لايەنەكانى دىكە دەگىرىت لەگەل رەچاوكىرىنى خالى-أ- لەم بىرگەيەدا.

١٠- لەسەر خاوهەن يان ئىشپىيىكار پىويىستە دلىابىن لە دوورخستنەوەي ھەموو ئەو ئامىرو كەل و پەلانەي كە پىويىست نىن و، زەويىھەكەش وھك پىشىوتى لى بىرىتەوە.

١١- پىويىستە پۆستەرى ئاگاداركىرنەوە بەشىوەيەكى بەرچاواو لە شوينىيکى ديار دابنرىن، لەگەل نوسىنى زانىيارى و داتاي ئەوانەي كار لە شوينەكە دەكەن.

شەشەم:

١٢- نابىت ئاستى بەركەوتى مرۆق بۇ چرى توانا كە لە ھەريەكىكە لە پىكھاتەكانى سىستەمى مۆبايل دەردىچىت لە (٤,٠) چوار لە دەي مىلى وات/سم ٢ زياتر بىت.

١٣- نابىت ئاستى بەركەوتى مرۆق بۇ چرى توانا كە لە ھەريەكىكە لە پىكھاتەكانى سىستەمى ئىنتەرنېت دەردىچىت لە (٤,٠) چوار لە دەي مىلى وات/سم ٢ زياتر بىت.

ج- چوونه ناو ئەو ناوجانەي ئاستى بەرزيان لە ووزەھەبە، دەكەونە بەرامبەرى رۇوي پەخشى پېشەوهى ئەنتىنەكان، كە بە پىي ئەم رېنمايىيە دىيارىكراوه قەدەغەبە.

جەوەم: دانانى مۆلیدەي كارەبايى پېشكەوتتۇو كوالىتى بەرزو رەچاوى پاراستنى كوالىتى هەوا بکات، نابىت سووتەمهنى كوالىتى نزم بەكار بھىنرىت بۇ ئىشپىكىرىنى، بەلكو دەبىت ئەو سووتەمهنىانە لە كوالىتى كۆنترول دەرچوبىن و بە پىي سtantardى جىهانى بن، پىويسىتىشە مۆلیدەي كارەباي بى دەنگ (كاتم صوت) بىت، نابىت ئاستى ژاوهڙاوى لە (٧٠) حەفتا دىسىبىيل زياتر بىت لە دوورى يەك مەترەوە، هەروەها پىويسىتە كۆمپانىيەكانى گەياندن ووزە نوييپووه كان بەكار بھىنن وەك شانەكانى خۆر (PANAL SOLAR) بۇ بەرهەمەنیانى كارەبا بهتايبەت لە دەرەوهى شارەكان كە رۇوبەرىكى فراوانى ھەيە بۇ دامەزراندى فۆتۆفۆلتىك (PV) كە ووزەيەكى خاۋىنەو دۆستى ژىنگەيە.

ھەشتەم: دانانى ويىستگەكانى پەخشى تىشكى (KU BAND) رېڭە پېيدراو نىيە.

ماددهى (٤):

كۆمپانىاكانى خاوهنى سىستەمه كان كە حوكىمەكانى ئەم رېنمايىانە دەيانگرىتەوە، ئامىرى پىوانەي تىشكى كارۆموگناتىسى (كە لەپىكەتەكانى سىستەمى مۆبايل دەردەچىت) دابىن دەكەن هەروەها پىويسىتە لەسەر فەرمابنەرانى كۆمپانىاكانى گەياندن كەلە نزىك يان لەسنوورى تىشكەرە كارۆموگناتىسىيەكان كاردەكەن، ئەو ئامىرى كەسييانە بەكاربەيىن كە زەنگى ئاگاداركىردنەوەيان ھەيە لەو كاتەي توندى تىشكە كارۆموگناتىسىيەكان لە ئاستى رېپېيدراو بەرزىر دەبىت.

ماددهى (٥):

يەكەم: بە مەبەستى پېدانى رەزامەندى ژىنگەيى بۇ دامەزراندى سىستەمى مۆبايل و ئىنتەرنېت، پىويسىتە داواكار ئەمانەي خوارەوە پېشكەش بکات:

أ- مۆلەتى رېڭاپېيدان لە وەزارەتى گواستنەوەو گەياندن بۇ ئەنجامدانى ئەم كارە بەپى ئەو رېنمايى و رېتكارانەي كە لە لايان پەيرەو دەكرىت.

ب- راپۇرتى هەلسەنگاندى كارىگەرى ژىنگەيى بۇ ئەو پرۇزانەي لە پۇلەنلىنى (ب) دان بەپى حوكىمەكانى ياساي ژمارە (٨)ي سالى ٢٠٠٨ ياساي پاراستن و چاڭىرىنى ژىنگە و رېنمايى ژمارە (٣)ي سالى ٢٠٢٢ تايىبەت بە پۇلەنلىنى پرۇزەكان و رەزامەندى ژىنگەيى لە هەريمى كورستان- عىراق.

ج- نەخشەي دىزاينى سىستەمى مۆبايل كەتىيدا كارە تەكىيەكانى پەيوەندى، ئاستەكانى ووزەي بەكارەاتوو، لەرەلەرى كارېيىكراو، جۆرى ئەنتىنەكان و بەرزىيان، زانىارى لەسەر چىپى تواناي پېشىبىنىكراوى لە دەرەۋەرە كارى بەشەكانى سىستەمەكە.

د- رەزامەندى وەزارەتى ژىنگەي حکومەتى عىراقى فيدرال.

دۇووهم: لايەنى پىسپۇر لە دەستەي ژىنگە لە داواكە دەكۆلۈتەوە لە ماوهى (٣٠) سى رۆز لە رېكەوتى وەرگەرنى داواكە، گەر داواكەي رەتكىدەوە دەبىت ھۆيەكەي دىيار بکات، ئەگەر لە ماوهى شدا رەزامەندى لە سەر داواكە نەدرا، ئەوا بەرەتكراوە دادەندىرىت.

سېيەم: ئەو رېكارانە لە بەندى (يەكەم) ئەم ماددەيەدا ھاتوون بە سەر فراوانىرىن و زىادىرىن و نۆزەنكردنەوە كانى سېستەمە كەدا جىبەجى دەكىت.

چوارەم: رەزامەندى لايەنى ژىنگە يى جىڭرەوەي رەزامەندى ھىچ لايەنېكى دىكە نىيە كە ياسا بەركارەكان داواي پېشىكەشىرىن دەكەن بۇ لايەنى مۆلەتىدەر، ھەروەها رەزامەندى لايەنە كانى دىكەش ئەلتەرناتىف (بىدىل) نىيە بۇ رەزامەندى ژىنگە يى.

پىنچەم: لە حالەتى پابەندىنە بۇونى كۆمپانىا تايىبەتە كانى مۆبايل بە مەرچە ژىنگە يى كانى ئەم رېنماييانە، بەپىتى ماددەي (٤٢ و ٤١) لە ياساى ژمارە (٨) ئى سالى ٢٠٠٨ رەفتاريان لە گەلدا دەكىت.

ماددەي (٦):

رېگا دەدرىت بە دانانى وېستىگەي پەخشى راديو و تەلەفزيون لەم شويىنانە:
أ- لە دەرەوەي سنوورى نەخشەي بىنەرەتى شارو شارۆچكە و گوندەكان و ئەو شويىنانە رۇو لە گەشەپىدان.

ب- لە ناوەوەي سنوورى نەخشەي بىنەرەتى شارو شارۆچكە و گوندەكان و ئەو شويىنانە كە رۇو لە گەشەپىدان و لەشويىنى پىشەسازى و كۆگا.

ج- رېگا نادرىت بە دانانى وېستىگەي پەخشى راديو و تەلەفزيون لە شويىنى نىشتە جىبۈون.
د- رېگا نادرىت بە دانانى وېستىگەي پەخشى راديو و تەلەفزيون لە سەر مولك و بالەخانە كان.

ماددەي (٧):

سنورى بەركەوتى دلىيابى لە وېستىگەي راديو و تەلەفزيون بەم شىوه يە:

يەكەم: سنورى بەركەوتى بە تىشكى نائايۇنى لە نىيوان (١٠٠) تا (١٨٠) (سەد تا سەدو ھەشتا) مللى وات/سم ٢ بەپشت بەستن بە لەرەلەرى پەخشى راديوىي لە جۆرى AM.

دۇووهم: سنورى بەركەوتى بە تىشكى نائايۇنى لە (٢٠٠) دوو لە ده مللى وات/سم ٢ بەپشت بەستن بە لەرەلەرى پەخشى راديوىي لە جۆرى FM.

سېيەم: سنورى بەركەوتى بە تىشكى نائايۇنى لە (٢٠٠) دوو لە ده مللى وات/سم ٢ بەپشت بەستن بە لەرەلەرى پەخشى تەلەقزىونى لە جۆرى VHF.

چوارەم: سنورى بەركەوتى بە تىشكى نائايۇنى بە لەرەلەرى نىيوان (٢٠٠ - ١٨٠٠) مىڭا هېرتز، (١) مللى وات/سم ٢ بەپشت بەستن بە لەرەلەرى پەخشى تەلەفزيون لە جۆرى (UHF) بەپىتى سنورى فريكويىنسى سەنتەرى پەخش.

پىنچەم: دانانى وېستىگە كانى پەخشى تىشكى (KU BAND) رېگەپىدراو نىيە.

ماددهى (٨) :

لايەنى داواكار بۇ وەرگرتى مۆلەت بۇ دانانى ويستگەكە، لە دەستەي ژىنگە داواكارىيەك پىشکەش دەكات بەپىدانى ژمارەي ووردى بەرزى ئەنتىنەكان و دوورىيەكانى پەرژىن و ورددەكارى دىزايىنەكە، و ئەو دوورىيەكە سئورى بەركەوتى بى زيان دابىن دەكات، لەسەر دەستەي ژىنگەش پىيوىستە ووردىبىنى بکات بەر لە پىدانى رەزامەندى ژىنگەيى.

ماددهى (٩) :

لايەنى داواكار بۇ وەرگرتى رەزامەندى ژىنگەيى بۇ دانانى ويستگەكانى پەخش پىيوىستە داواكارى پىشکەش بکات بۇ دەستەي ژىنگە / فەرمانگەي ژىنگە ئەو پارىزگا يان ئىدارەي سەربەخۆ كە شويىنى پىشنىاركراو بۇ دامەزراندى ويستگەي پەخشەكە دەكەوييتكە سئورەكەي و، دەبىت ئەم بەلگانەي خوارەوە ھاوپىچ بىرىت:

- رېگەپىدانى دەرچوو لە وەزارەتى رۇشنبىرى / بەرپۇبەرايەتى گشتى راگەياندن و چاپ و بلاوكىرنەوه / تايىيەت بە دانانى ويستگەي پەخش.
- تاپۇي مولكەكە يان گرييەستى بەكرىگرتى مولكەكە بۇ ئەو پارچە زەوبىيەكە ويستگەكەي لەسەر دادەمەززىن.

3- رەزامەندى شارەوانى، ئەگەر شويىنەكە لە ناو سئورى شارەوانىدا بۇو يان رەزامەندى بەرپۇبەرايەتى كشتوكال لە پارىزگاكان و بەرپۇبەرايەتى نەخشەدانانى ئاوهدانى ئەگەر هاتتوو شويىنەكە لە دەرەوهى سئورى شارەوانى بۇو، لەگەل نەخشەي وورددەكارى شويىنەكە لە برووى سئورو رۇوبەر و ژمارەي پارچە زەوييەكەو بەكارھىنانى زەوييەكانى دەرەوبەرى شويىنەكە، بە مەرجىك شويىنەكە لە دەرەوهى ناوجەي نىشته جىيۈون بىت.

چوارەم: راپۆرتى ھەلسەنگاندىنى كاريگەرى ژىنگەيى بۇ پرۇزەكە لە لايەن فەرمانگەي ژىنگەي ئەو پارىزگا يان ئىدارەي سەربەخۆ كە شويىنى پىشنىاركراو بۇ دامەزراندى ويستگەي پەخشەكە دەكەوييتكە، لەگەل وورددەكارى تەكニكى و ئەندازىيارى تاوهەكان و فريكويىنسى و توانانى پەخش و تەكニكى بەكارھىنراو و جۇرى ئەنتىنەكان و ژمارەيان و ديارىكىرنى رۇوبەرى پىيوىست و دوورى پەرژىن لە بنكەي تاوهەرى پەخش بە وورددەكارىيەوه.

پىنجەم: دەستەي ژىنگە يان فەرمانگەي ژىنگە لە پارىزگاو ئىدارە سەربەخۆ كان رەزامەندىي بىدەن يان نەيدەن يان داواي زانىيارى پىيوىست بىكەن، لە ماوهى (٣٠) سى رۇز لە رېكەوتى پىشکەش كىرىنى داواكارى بۇي ئەزما دەكىرىت، بە تەواو بۇونى ماوهەكەش ئەگەر داواكار ھاواكار نەبۇو لە ھېنانى پىداويسىتىيەكان، ئەوا داواكارىيەكە بە رەتكراوه دادەنرىت.

ماددهى (۱۰) :

خاوهنى چالاکى رېڭەپىدراو پىويسته ئەم رېوشۇيىنانە بگرىتە بەر:

يەكەم: دانانى سنورىكى ديارو نىشانە ئاگاداركردنە وە بۆ ئە و شويىنە كە تىشكى بەركە وتنى زياترە لە سنورى رېڭەپىدراو بۆ ناسىنە وە شويىنە كە.

دۇوەم: بەكارھىنانى مۆلەيدە كارە بايى بىن دەنگ بىن دوكەل.

سېيەم: پەرزىنەرنى شويىنەكى ديارىكراو بۆ دانانى سەنتەرى پەخش بە (B.R.C) يان لە ھەر ماددهى كە دىكەي بىناسازى كە بەرزىيە كە ئەمتر نەبىت لە (۲) دوو مەتر.

چوارەم: دابىنەرنى كەرەستە و ئامىرى جىڭىرۇ گواستراوە بۆ پىوانە كە ئاستى بەركە وتنى تىشكى كارۇ موڭناتىسى دەرچوو لە وىستگەي پەخش لەناوه وە دەرە وە پەرژىن و، تۆماركەرنى لە پەراوى تۆمارى رۆزانەدا بۆ ھەلسەنگاندى لە لايمىن تىمى چاودىرى ژىنگەيى . ھەروەھا دەبىت كەل و پەل و ئامىرى كانى پىوانە كە جىڭىرۇ گواستراوە بەپىي دامەزراوە جىھانى و سىستەمى جىھانى (ئايزو) بىت و، بەجىڭىرەرنى ژمارەيان و مواسەفاتە كانيان لەگەل بەرایيە كانى رەزامەندى دەرچوو لە فەرمانگە كانى ژىنگە.

پىنچەم: ھەر زىادكەرنىك و نويىكارىيەك بەبىن رەزامەندى فەرمانگە كانى ژىنگە بەسەرپىچى دادەنرېت و سزاي ياسايى بەدواوه دەبىت.

ماددهى (۱۱) :

وىستگە كانى پەخش و ئە و سىستەمانە پىش ئەم رېنمايىيە دامەزراون پىويسته لە ماوهى سالىكدا خۆيان بگونجىن لەگەل ئەم رېنمايىيەداو، ئەوپىش لە رۆزى بلاوكردنە وە لە رۆزىنامەي فەرمى وەقايىعى كورستانە وە بۆيان ئەزىز دەكرىت.

ماددهى (۱۲) :

پىويسته لەسەر لايەنلى پەيوەندار ئەم رېنمايىيە جىبەجى بکەن.

ماددهى (۱۳) :

ئەم رېنمايىيە لە رۆزى بلاوكردنە وە لە رۆزىنامەي فەرمى وەقايىعى كورستان كارى پى دەكرىت.

ئەندازىيار

عبدالرحمن صديق

سەرۆكى دەستە